Gemeente Amstelveen

COLLEGEVOORSTEL

Voorstel nr 4

Datum B&W-besluit 11 januari 2022

Voor de raadsvergadering van
16 februari 2022

Portefeuillehouder wethouder Herbert Raat

Afdeling Jeugd en Samenleving

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
F. Albers
020 540 4346
f.albers@amstelveen.nl

Behandelen in de raadscommissie op Burgers en samenleving (B&S)
Niet van toepassing. De agendacommissie heeft geadviseerd dit voorstel direct als hamerstuk door te geleiden naar de raad ter besluitvorming.

Onderwerp

Percentageregeling Kunst in de Openbare Ruimte (KOR).

Gevraagd besluit

1. De Verordening Percentageregeling KOR gemeente Amstelveen 2022 vast te stellen.
2. Een bestemmingsreserve KOR in te stellen:
   a. voor onbepaalde tijd vanaf het moment van instelling;
   b. met een maximale omvang van de reserve per 31 december in de jaarstukken van € 500.000,-;
   c. met dotatie en onttrekking via de begroting en de jaarstukken, waar de inzet van de reserve plaatsvindt conform de Verordening Percentageregeling KOR Amstelveen 2022.
3. De structurele dotatie en de dekking daarvan vast te stellen via de besluitvorming bij de Perspectiefnota 2023.
4. Deze structurele dotatie vierjaarlijks te herijken, voor het eerst in 2026 voor de periode 2026-2029 op basis van de dan bekende investeringsprognoses.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

In het Ruimtelijk Ontwikkelingsperspectief 2020 en het Koersdocument Amstelveen: Op weg naar de Omgevingswet is opgenomen dat de groei van de stad moet aansluiten op de kernkwaliteiten van Amstelveen: groen, cultuur, ondernemend en internationaal. Bij de ontwikkeling staan het groene karakter en een hoogwaardig voorzieningenniveau centraal. De ontwikkeling van Amstelveen heeft tot doel om de kwaliteit en leefbaarheid van de stad te versterken. De beschikbaarheid van culturele voorzieningen, waaronder kunst in de openbare ruimte, is daarbij belangrijk.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

Er wordt een Percentageregeling KOR vastgesteld waarmee structureel jaarlijks een bedrag uit de algemene middelen aan de bestemmingsreserve KOR wordt gedoteerd voor de realisatie van kunst in de openbare ruimte.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

2. Onderwijs en ontplooiing.

Aanleiding

Bij de vaststelling van de Cultuuragenda 2020-2024: De Stad als Podium heeft de raad unaniem de motie Percentageregeling beeldende kunst aangenomen. Het college wordt verzocht om een

verordening op te stellen waarmee de financiering van kunst in de openbare ruimte wordt verzekerd.

Argumenten

In de tweede helft van de vorige eeuw maakte Amstelveen ook al een snelle groei door. De kwaliteit van leven, waar cultuur onlosmakelijk deel van uitmaakte, werd daarbij niet uit het oog verloren. Dankzij een percentageregeling kon gelijktijdig met de groei van de stad een groot aantal kunstwerken voor de openbare ruimte worden aangeschaft. Mede dankzij deze regeling heeft de gemeente nu een indrukwekkende collectie van ruim tachtig kunstwerken.

In de Cultuuragenda 2020-2024 is de ambitie geformuleerd om een cultureel geïnspireerd stadslandschap te realiseren. Kunst in de openbare ruimte draagt bij aan de identiteit en aantrekkelijkheid van de stad, wijk of buurt. Kunst zet aan tot verbeelding en bevordert de leefbaarheid van de omgeving. In de motie wordt het belang van kunst in de openbare ruimte voor de leefbaarheid en culturele identiteit van de stad onderstreept.

Een percentageregeling maakt het mogelijk om de financiering van kunst in de openbare ruimte in aansluiting op de ontwikkeling van de stad structureel te waarborgen. Met de percentageregeling Kunst in de Openbare Ruimte komen consequent gelden beschikbaar voor de realisatie van kunst in de openbare ruimte, met als doel om:

1. Bovenal de kwaliteit van de openbare ruimte te versterken.
2. Inwoners in contact te brengen met eigentijdse kunsttoepassingen.
3. De relatie tussen kunst en architectuur en/of stedenbouw te versterken.
4. De mogelijkheden om kunstopdrachten te verstrekken aan (Amstelveense) kunstenaars uit te breiden.

Bij het opstellen van deze percentageregeling is conform de motie gekeken naar de standaardverordening van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de regelingen van andere gemeenten. Hoewel de meeste regelingen zijn gebaseerd op deze standaardverordening, is een percentageregeling in elke gemeente anders en toegespitst op de lokale situatie aldaar. Deze percentageregeling is op basis van dit onderzoek, het advies van de Adviescommissie Beeldende Kunst en interne afstemming tot stand gekomen. De verordening en een nota van toelichting zijn opgenomen in de bijlagen.

Kanttekeningen

Het is met de invoering van de Omgevingswet niet meer mogelijk om een percentageregeling als deze toe te passen op grondexploitaties. Een financiële bijdrage voor de realisatie van kunst is niet afdwingbaar. Er zijn wel andere manieren denkbaar om de kosten voor kunst in de openbare ruimte direct of indirect te verhalen op ontwikkelaars. Dit is met name interessant bij grootschalige gebiedsontwikkelingen (bijvoorbeeld Legmeer), die grote invloed hebben op de openbare ruimte en waarmee hoge bedragen gemoeid zijn. Hiermee kan invulling worden gegeven aan het cultureel geïnspireerde landschap zoals geformuleerd in de Cultuuragenda 2020-2024. Op dit moment wordt volstaan met bovenstaande constatering. Indien gewenst kan in een volgende raadsperiode nader worden onderzocht wat wel mogelijk is.

De percentageregeling wordt toegepast *over* de gemeentelijke bijdrage in de kosten. Dit betekent dat er gelden beschikbaar worden gesteld uit de algemene middelen. Een percentage *van* de reeds beschikbaar gestelde gemeentelijke bijdrage in de projectkosten zou in feite een bezuiniging betekenen, wat ten koste gaat van de kwaliteit van gebouwen, bouwwerken en infrastructurele werken.

Financiën

De percentageregeling is van toepassing op de gemeentelijke bijdrage in de totale kosten voor nieuwbouw en verbouw van gebouwen en bouwwerken en de aanleg en heraanleg van infrastructurele werken. Het gaat specifiek om de kosten die zijn opgenomen in het

Investeringsplan Maatschappelijk Vastgoed (onrendabele projecten) en het Meerjarenprojectplan Buitenruimte (investering in wegen en kunstwerken; groen, water en spelen). Dit zijn projecten die een directe invloed hebben op de openbare ruimte en waaraan de gemeente bijdraagt in de kosten. Het bedrag voor de realisatie van kunst wordt aan de hand van een percentage van 1% berekend over de vierjarige ramingen van bovengenoemde kosten. Het bedrag wordt vierjaarlijks herijkt en aangevraagd.

Perspectiefnota 2023

Bovenstaande werkwijze betekent concreet dat bij de Perspectiefnota 2023 gelden worden aangevraagd voor vier jaar. Daar de kostenraming voor 2025 nog niet bekend is, worden voor de berekening de kostenramingen voor 2021, 2022, 2023 en 2024 gebruikt. Bij het toepassen van een percentage van 1% over deze vier jaar gaat het in totaal om een bedrag van € 962.000,-. Dit betekent dat er jaarlijks € 241.000,- beschikbaar komt voor kunst in de openbare ruimte. In 2026 wordt het bedrag herijkt op basis van de dan bekende kostenramingen.

x € 1.000

	2022	**2023**	**2024**	**2025**[1]
Buitenruimte, investering: - wegen en kunstwerken - groen, water en spelen	6.981	6.332	2.426	2.785
Maatschappelijk vastgoed - onrendabele projecten	20.614	26.517	10.696	19.884
Totaal	27.595	32.849	13.122	22.669
1%	276	328	131	227

[1] Grondslag 2021.

Besteding

Het bedrag wordt zoveel mogelijk naar verhouding gebruikt bij de projecten waarop de percentageregeling van toepassing is. Het gaat om de realisatie van kunst bij maatschappelijk vastgoed en projecten in de buitenruimte. Maatschappelijk vastgoed heeft betrekking op onder andere wijkcentra, sportaccommodaties en scholen. Het gaat de komende jaren bijvoorbeeld om de nieuwbouw van het Keizer Karel College of een extra zwembad bij De Meerkamp. Bij projecten in de buitenruimte gaat het om wegen en kunstwerken of groen, water en spelen. Er zou bijvoorbeeld een kunsttoepassing gerealiseerd kunnen worden bij de brug die wordt aangelegd bij de Bouwerij of bij de nieuwe skatebaan. De Adviescommissie Beeldende Kunst adviseert bij welke projecten een kunsttoepassing het meest passend is.

Bestemmingsreserve KOR

Er wordt een bestemmingsreserve KOR ingesteld. De jaarlijkse dotatie en onttrekking aan de bestemmingsreserve wordt via de begroting en de jaarstukken vastgesteld. De gelden worden besteed aan de realisatie en het onderhoud van een kunsttoepassing (kosten voor voorbereiding, honorarium kunstenaar, vervaardiging, fundering en/of bevestiging, transport, vergunning, promotie en tijdelijke uitbreiding projectbegeleiding) en alle kosten die direct aan de realisatie kunnen worden toegerekend. De bestemmingsreserve wordt voor onbepaalde tijd ingesteld bij de vaststelling van dit raadsbesluit. De bestemmingsreserve kent geen minimale maar wel een maximale omvang van € 500.000,- om de daadwerkelijke besteding van de gelden te verzekeren.

Communicatie

1. Bekendmaking in het Gemeenteblad op officielebekendmakingen.nl. De regeling is daarna beschikbaar in de databank met lokale wet- en regelgeving op overheid.nl en op de gemeentelijke website.
2. Het is zaak om de percentageregeling na vaststelling direct te delen met de betrokken medewerkers, om er zorg voor te dragen dat de percentageregeling wordt toegepast.

Procedure

1. De raad wordt bij de Perspectiefnota 2023 voorgesteld om voor de jaren 2022, 2023, 2024 en 2025 jaarlijks een bedrag te doteren aan de bestemmingsreserve Kunst in de Openbare Ruimte. De dotatie wordt vierjaarlijks herijkt, voor het eerst in 2026 voor de periode 2026-2029 op basis van de dan bekende kostenramingen.
2. De kunsttoepassingen die voortkomen uit de percentageregeling worden gerealiseerd volgens het bijgevoegde Protocol kunstopdrachten percentageregeling KOR. Hierin is ingevolge de motie de positie van Amstelveense kunstenaars benoemd, maar ook de wijze van participatie.
3. De uitvoering van deze percentageregeling wordt na vier jaar geëvalueerd.

Bijlagen

Bijlage 1 - Verordening Percentageregeling KOR gemeente Amstelveen 2022.
Bijlage 2 – Nota van toelichting bij de Verordening Percentageregeling KOR gemeente Amstelveen 2022.
Bijlage 3 - Protocol kunstopdrachten percentageregeling KOR.
Bijlage 4 – Advies Adviescommissie Beeldende Kunst d.d. 22 november 2021.

De secretaris,

Bert Winthorst

De voorzitter,

Tjapko Poppens

BEHANDELING RAADSCOMMISSIE

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Niet van toepassing. De agendacommissie heeft geadviseerd dit voorstel direct als hamerstuk door te geleiden naar de raad ter besluitvorming.

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
Ongewijzigd aanvaard Gewijzigd aanvaard Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

1. De Verordening Percentageregeling KOR Amstelveen 2022 vast te stellen.
2. Een bestemmingsreserve KOR in te stellen:
   d. voor onbepaalde tijd vanaf het moment van instelling;
   e. met een maximale omvang van de reserve per 31 december in de jaarstukken van € 500.000,-;
   f. met dotatie en onttrekking via de begroting en de jaarstukken, waar de inzet van de reserve plaatsvindt conform de Verordening Percentageregeling KOR Amstelveen 2022.
3. De structurele dotatie en de dekking daarvan vast te stellen via de besluitvorming bij de Perspectiefnota 2023.

4. Deze structurele dotatie vierjaarlijks te herijken, voor het eerst in 2026 voor de periode 2026-2029 op basis van de dan bekende investeringsprognoses.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 16 februari 2022.

De griffier, De voorzitter,

Debby de Heus Tjapko Poppens